

## QUYỀN TRẺ EM XÉT TRONG BỐI CẢNH LAO ĐỘNG LÀM THUÊ GIÚP VIỆC GIA ĐÌNH

Trần Thị Minh Đức<sup>(1)</sup>

Trẻ em là người chưa đạt tới sự trưởng thành về mặt sinh học, tâm lý và xã hội để được coi là người lớn. Là người chưa trưởng thành để có thể sống hoàn toàn tự lập, nên trẻ em có các quyền được thể chế hoá thành luật và chính sách. Luật bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em; Luật giáo dục; Luật lao động đã chỉ ra hàng loạt các điều khoản quy định về quyền trẻ em. Tuy nhiên sự hưởng lợi dồi với một số quyền của nhóm trẻ em là "Ôsin" thực sự chưa được xã hội quan tâm thích đáng. Mục đích của bài báo này là xem xét một số quyền của trẻ em đang bị xâm hại do lao động làm thuê giúp việc gia đình gây nên.

Nghiên cứu của chúng tôi [2] trên 219 trẻ em (chủ yếu là trẻ em gái) giúp việc cho các gia đình ở Hà Nội, với độ tuổi trung bình bắt đầu đi làm "Ôsin" là 15,3 tuổi, cho thấy: Công việc chủ yếu các em thường làm là nội trợ (giặt giũ, dọn dẹp nhà, trông em, chợ búa, nấu ăn và chăm sóc người ốm), chiếm 70,7%; giúp gia đình chủ làm kinh tế (phụ bán quần áo, đồ ăn, làm đậu phụ), chiếm 17,2%; số trẻ còn lại làm các công việc hỗn hợp: vừa làm việc nhà, vừa giúp chủ kinh doanh, chiếm 12,1%. Trẻ em giúp việc cho các gia đình ở Hà Nội thường chủ yếu do người thân quen, họ hàng của các em giới thiệu, hoặc qua người môi giới. Vì còn nhỏ nên các em sống cùng với gia đình chủ. Lao động của trẻ em cho các gia đình

Hà Nội mang đặc trưng trao đổi, dù được nấp dưới danh nghĩa là cháu chắt, họ hàng, người thân. Chính mục đích kinh tế là động lực khiến trẻ em dời bỏ gia đình đi làm thuê trước tuổi lao động.

Trong khuôn khổ của bài báo này, chúng tôi chỉ phân tích một vài điều khoản quy định về quyền trẻ em có liên quan trực tiếp đến thực trạng cuộc sống của các em đang giúp việc cho các gia đình ở Hà Nội.

Hầu hết trẻ em giúp việc cho các gia đình ở Hà Nội đều xuất thân từ các gia đình nông thôn nghèo. Tuy nhiên không phải gia đình nông dân nghèo nào cũng cho con đi làm thuê. Như vậy, ngoài động cơ kinh tế, còn có yếu tố thuộc về tâm lý, văn hoá. Trong nghiên cứu của chúng tôi, trẻ đi làm thuê giúp việc gia đình xuất phát từ nhiều lý do khác nhau: do gia đình đói nghèo, thu nhập thấp, không có việc làm, đồng anh chị em; do trẻ không thích ở nhà vì lao động quá vất vả và buồn chán; do bạn, người thân, người làng lối kéo; do hoàn cảnh gia đình éo le... Trong các lý do trên, lý do nào cũng ẩn chứa sự đồng tình ủng hộ của cha mẹ, người thân cho con đi làm thuê. Thậm chí có không ít trẻ em bị gia đình hối thúc, ép buộc.

- *Bố bão: Tốt lắm, người ta bảo lên giúp việc thi cứ lên, ở nhà làm gì ra tiền (V. 13 tuổi, lớp 5).*

<sup>(1)</sup> PGS.TS., Khoa Xã hội học, Trường Đại học Khoa học Xã hội & Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội.

*- Bố em không quan tâm tới ai trong gia đình. Em với bố như người xa lạ. Mẹ không thích em ở nhà đâu, ở nhà mẹ hay chửi lầm... Mẹ bảo: mày không đi cứ suốt ngày ở nhà làm gì. Em thấy tủi thân muốn đi luôn ấy... Các chị cũng khuyên: Mày phải tự lo cho tương lai của mày chứ không ai lo cho mày đâu. (L. đi giúp việc khi 14 tuổi, lớp 5).*

Trong điều 7 Luật bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em có ghi: Trẻ em có quyền sống chung với cha mẹ. Không ai có quyền buộc trẻ em phải cách ly với cha mẹ, trừ trường hợp vì lợi ích của đứa trẻ. Tuy nhiên thực tế trên cho thấy, còn không ít trẻ em không có quyền được sống cùng cha mẹ, anh chị em trong gia đình.

Do phải sống xa cha mẹ, trẻ đi ở thường có cảm giác trống vắng, nhớ nhở: "Cuộc sống ở đây em thấy thoải mái về vật chất, nhưng tinh cảm thì nhớ nhà, cứ thấy thiếu thiếu thế nào ấy... em nhớ bố mẹ" (V. 12 tuổi, lớp 3). Nhiều trẻ luôn lo lắng, buồn phiền và tủi thân khi bị gia chủ không hài lòng, mắng chửi hoặc khi các em làm hỏng đồ đạc, vụng về, chậm chạp

*- Lúc nào em cũng cảm thấy căng thẳng. Khi em phạm một lỗi nhỏ, nhưng bác luôn tỏ thái độ không vui, không hài lòng (H.13 tuổi).*

*- Sai thi cô mắng, nhưng có những lúc bình thường mình không làm sai cô cũng mắng, cô mắng chửi thường xuyên...Em cảm thấy rất tủi nhục (L. 15 tuổi).*

Không ít trẻ giúp việc gia đình lo sợ "Bố mẹ ở quê không có việc làm sẽ bị đói". Ngược lại có em buồn phiền vì "Ông bà chủ hay chửi nhau". Sự bất ổn về tinh thần khiến cho trẻ em mất đi tuổi thơ là nguyên nhân của các rối nhiễu tâm lý và hành vi ứng xử.

Các số liệu điều tra về trẻ giúp việc cũng cho thấy: Có một số em tuy phải dời xa gia đình sớm, nhưng các em lại được các gia đình chủ cưu mang, thương yêu "như con" vì vậy các em thường hài lòng về công việc, mức tiền công và sự đối xử của gia chủ.

*- Em cảm thấy cô chủ đối xử như thế là quá tốt rồi. Quá tốt đối với mình đám ra không để phụ lòng tin của mọi người (D. 15 tuổi).*

*- Cô chủ rất vui tính, hay nói chuyện với em lắm, thỉnh thoảng tức lên cô ấy cũng hay nói, quát mắng ngoa mồm, nhưng sau đó lại thôi (T. 14 tuổi).*

Trẻ em luôn cần được sống trong sự thương yêu, cưu mang từ chính cha mẹ mình. Trẻ làm thuê có thể hài lòng về công việc "Osin", về tiền công, về quan hệ ứng xử với gia chủ của mình (chiếm 78%). Tuy nhiên, việc trẻ em bị mất tuổi thơ, phải dời xa gia đình để bươn trải toàn tính cho cha mẹ và cuộc đời mình; phải thể hiện trước xã hội và gia đình vai trò "trách nhiệm công dân" ngay từ tuổi thơ... dã ít nhiều phản ánh một thực tế là còn một bộ phận trẻ em chưa được hưởng quyền được chăm sóc, bảo vệ và giáo dục. Các em phải sống xa gia đình trong sự buồn tủi, nhớ thương cha mẹ, người thân.

Điều 9 Luật bảo vệ chăm sóc trẻ em có ghi: *Nghiêm cấm sử dụng lao động trẻ em trái với quy định của pháp luật, có hại cho sự phát triển bình thường của trẻ em.* Trên thực tế điều luật này chưa được thực hiện triệt để. Vẫn còn một bộ phận trẻ em làm thuê giúp việc gia đình ở lứa tuổi 12-16. Theo các gia chủ, ưu thế lao động của lứa tuổi này là: khoẻ mạnh, nhanh nhẹn, dẽ uốn nắn, dẽ sai bảo, dẽ cư xử, không mưu mẹo và ít gây phiền phức cho gia đình chủ.

Trong bối cảnh của lao động làm thuê giúp việc gia đình, lao động do trẻ em thực hiện không còn là động lực của sự phát triển toàn diện và hài hòa nhân cách của trẻ. Trong hình thức lao động này, trẻ em có thể tinh nguyễn hoặc bị ép buộc phải trao đổi sức lực, trí tuệ, tình cảm để kiếm tiền, tăng thu nhập cho gia đình và bản thân.

Điều gì đã khiến cho lao động giúp việc của trẻ em vô tình trở thành một bộ phận cấu thành lực lượng lao động xã hội? Xét từ góc độ thuê mướn lao động theo nguyên tắc lợi nhuận, thuê người làm là trẻ em rẻ hơn, thuận tiện và "dễ chịu hơn" so với thuê người lớn, đặc biệt trong trường hợp thuê mướn "Osin" ở luôn trong nhà.

Nghiên cứu của chúng tôi chỉ ra rằng: khối lượng và tính chất công việc gia đình mà một trẻ nhỏ dưới 16 tuổi làm là không khác nhau nhiều so với một người trưởng thành làm. Tuy nhiên giá công trả cho trẻ em, bình quân 369 nghìn đồng/tháng/ tính cả ăn, ở và công, lại rẻ hơn so với trả cho người lớn - 439 nghìn đồng/tháng [2, tr.70].

Trên thực tế các gia chủ thích thuê lao động trẻ em vì những lý do tinh thần là chủ yếu. Xét về mặt quan hệ "chủ - tớ", người lớn tuổi thường "khó bảo" và "hay tự ái". Vì thế các gia chủ không dễ "mắng mỏ", "trút giận vô cớ lên đầu họ". Trong khi đó nếu Osin là trẻ em, chúng "dễ phục tùng" và "không biết cách đối phó". Vì vậy gia chủ dễ bảo ban, sai vặt và dễ hướng cho trẻ theo ý mình.

- *Nó (trẻ giúp việc) làm sai mắng mỏ một chút cũng không sao (gia chủ).*

- *Các gia đình thích chọn người dưới 18 tuổi. Thứ nhất là bé người ta dễ sai bảo, người lớn hơn thường bảo thủ, lầm điều, họ lại hay tự ái, hay dỗi lầm (gia chủ).*

Xét về khía cạnh sức khoẻ, trẻ vị thành niên đang ở tuổi "hay ăn chóng lớn", chúng thường ít bị đau yếu, ít gây lo lắng cho gia chủ. Trong khi đó với người già sức khoẻ yếu, phản ứng chậm, dễ tự ái và khó sao bảo. Như một gia chủ tâm sự : "Chọn lựa tuổi 13-14 tốt hơn. Người trung niên họ có gia đình bỗng nhà làm sao được. Chọn các bà già người ta làm chậm, chỉ sợ người ta ốm, người ta chết ở nhà mình". Còn đối với Osin là thanh niên thì sao? Nhìn chung nhiều gia đình có tâm lý không muốn mướn thanh niên. Họ sợ các em đua đòi, sa ngã vào chuyện yêu đương làm ảnh hưởng đến công việc gia đình. Những lý do này vô tình làm tăng giá trị của lao động trẻ em làm thuê giúp việc gia đình.

- *Tâm lý thuê người giúp việc thì là nhỏ hẳn. Nói chung lựa tuổi 18 trở lên dễ đua đòi, nên người ta không dám phó mặc nhà cửa cho họ (gia chủ).*

- *Thuê Osin nhỏ tuổi yên tâm hơn, lớn tuổi một chút nó ăn ở nhà mình, đỡ có chuyện gì thì cũng khó (gia chủ).*

Điều 9 Luật bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em có ghi: "Trẻ em có quyền được học tập và có bốn phân học hết chương trình giáo dục phổ cập".

Kết quả điều tra về nhóm trẻ giúp việc cho các gia đình ở Hà Nội cho thấy: Học vấn của các em phần lớn là cấp II (chiếm 68,5), một số em (chiếm 28,8%) học vấn cấp I và chỉ có 3,2 % em học đến cấp III. Nguyên nhân của sự bỏ học chủ yếu là do kinh tế: các em là trẻ nhà nghèo, học phí cao so với khả năng của họ, gia đình lại cần lao động...

- *Lúc đó em không có tiền mua sách, không có tiền đóng học phí phí. Nhà đông người, em không có tiền (C, 16 tuổi, lớp 3).*

- Lúc trước vì gia đình nghèo nên em phải nghỉ học. Nhưng bây giờ quá muộn rồi, em không muốn đi học nữa, lớn rồi (T. 15 tuổi, lớp 5).

- Ở nhà đi làm ruộng lấy cái ăn, chứ đi học lấy cái gì mà ăn (H. 14 tuổi, lớp 3).

Không ít trẻ em gái đi giúp việc cho các gia đình ở thành phố với mục đích có ít vốn để sau này học lấy một nghề. Tuy nhiên do trình độ văn hoá của nhiều em quá thấp nên các em đã không xin được việc làm hoặc không học được nghề. Văn hoá thấp đã làm giảm cơ hội hành nghề của các em.

- Nếu được chọn một nghề thi em sẽ chọn nghề gội đầu. Vì nghề này không phải học nhiều. Em sợ nghề khác đòi hỏi cao em không học được (H. lớp 4).

- Em thích học may nhưng em không đủ điều kiện để làm may. Vì em chỉ học có đến lớp 3 nên không thể ghi chép và tính toán cắt đo (D. lớp 3).

Khi hỏi về các cơ hội học văn hoá theo các lớp học miễn phí ở cộng đồng, chỉ có 61% em nói rằng muốn được học lại. Tuy nhiên đây chỉ là mong muốn. Trên thực tế, hầu hết trẻ em giúp việc đều nói là sợ học. Nhiều em tự nhận mình là "ngu", "dốt như bò", "ngu ơi là ngu", rằng các em "lớn rồi, không thể đi học được nữa".

- Học văn hoá á, nếu bây giờ mà em đi học lại thì học lại lớp 4 á. Em vẫn thích đi học nhưng chỉ sợ ngu. Em ngu lắm, không tiếp thu được bài đâu (T. 14 tuổi, lớp 4).

- Không thể học được, vì em học dốt chưa từng thấy. Ngu lắm, chẳng biết cái gì đâu. chẳng biết tính chia là gì đâu (L. 15 tuổi, lớp 4).

Một hậu quả dễ thấy và không lường hết được đối với trẻ em thất học do phải lao động kiếm sống từ bé là sự chậm phát

triển trí tuệ. Thất học có thể được coi như một độc hại nghề nghiệp đối với tâm lý, là tai hoạ đối với tương lai sau này của trẻ em lao động sớm [1]. Khi hỏi về tương lai, phần lớn trẻ làm thuê giúp việc gia đình đều nói rằng sẽ quay trở về gia đình làm ruộng hoặc hùn vốn chạy chợ sau một số năm phục vụ cho gia đình chủ.

Trẻ em làm thuê cho các gia đình thường có giờ lao động kéo dài. Một số em may mắn gặp được gia đình chủ tốt, các em không những không phải làm những công việc nặng, mà còn được đối xử, bảo ban như con cháu trong gia đình. Tuy nhiên có không ít em tham gia làm kinh tế cho gia chủ, thời gian rồi thi trông con nhà chủ, dọn dẹp nhà cửa, cơm nước. Nhiều em do bị lạm dụng sức lao động nên luôn cảm thấy rất vất vả, mệt mỏi.

*Hàng ngày em phải dậy từ 4 giờ sáng để làm đậu với gia chủ. Đến 6 giờ em đi giao hàng, giao đậu đến 10 giờ về làm tiếp đến 12 giờ, có hôm làm đến 1 rưỡi mới xong thi nghỉ để cơm nước. Em chỉ nghỉ đến 2, 3 giờ rồi lại đi bán đậu ở chợ. Trước khi ra chợ phải bê than cho vào lò. Hôm nào bán đắt thì về sớm, ế thì về muộn. Tôi dọn dẹp nhà cửa, cơm nước giặt giũ quần áo (L. 14 tuổi, lớp 5).*

Đối với trẻ giúp việc gia đình, các hình thức ngược dãi có thể dễ thấy nhất là ngược dãi lao động (trẻ lao động nặng, giờ lao động kéo dài); ngược dãi thể chất (đánh dập, tát, đá, cốc...) và ngược dãi tâm lý (nhiếc móc, chửi rủa, ví trẻ là ngu dốt, dần). Trẻ giúp việc gia đình cùng lúc có thể chịu nhiều hình thức ngược dãi khác nhau. Các dạng ngược dãi này không loại trừ lẫn nhau, mà luôn bổ xung cho nhau, gây nên những tổn thương tâm lý ở trẻ.

- Em chỉ sợ khi chẳng may làm vỡ đồ. Em sợ bà nhất vì bà hay mắng lăm, có khi bà đánh.. đánh đau lắm, nhưng mà thỉnh thoảng thôi. Khi đánh bà chỉ bảo không làm theo ý bà hư.. Những lúc đó em chỉ cảm thấy tủi thối. (H. 16 tuổi, đi làm từ lúc 14).

- Cô ấy ghê lắm, mắng chửi em thường xuyên. Sai cô mắng, nhưng có lúc bình thường mình không làm sai cô ấy cũng mắng là đồ ngu ... Khi bê nồi đậu em chưa cầm chắc, chú ấy đã đỡ và bị trượt tay, thế là chú tát em. Em cảm thấy rất tủi nhục (S. 14 tuổi).

- Công việc và cuộc sống ở đây em rất buồn và căng thẳng. Em sợ bạn bè của anh ấy (con trai gia chủ) họ không tốt, họ có thái độ thế này thế khác.. Em ngủ một mình nhiều lúc cũng thấy lo lo thế nào ấy (T. 15 tuổi).

Những nghiên cứu chỉ ra trên đây di ngược lại với điều 19, Công ước về quyền trẻ em: "Nhà nước phải bảo vệ trẻ em chống lại tất cả các hình thức ngược đãi của cha mẹ hay của những người khác chịu trách nhiệm chăm sóc trẻ".

Chúng ta biết rằng thuê mướn lao động trẻ em là sự vi phạm quyền cơ bản của trẻ, với tư cách là những con người. Là sự thừa nhận đối với trẻ em và xã hội về vị thế thấp kém của trẻ. Thuê mướn lao động trẻ em có thể gây ra những tổn thương nghiêm trọng về tinh thần và thể chất cho trẻ; khuyến khích vô thức các thái độ và hành vi bạo lực đối với trẻ em.

Xem xét quyền trẻ em trong bối cảnh lao động làm thuê giúp việc gia đình có thể thấy rằng: Còn nhiều quyền của các em chưa được bảo vệ. Nhận định này đã có thể được khẳng định ngay từ khi đề tài nghiên cứu "Trẻ em làm thuê giúp việc gia đình ở Hà Nội" được bắt đầu. Khi nhóm nghiên cứu đến Ủy ban nhân dân phường xin liên

hệ với các gia đình có trẻ giúp việc để phỏng vấn, Ủy ban không nắm được bèn giới thiệu sang công an vì cho rằng công an là người quản lý hộ khẩu nên họ nắm vững số trẻ này. Công an phường do biết rất ít các gia đình có người làm thuê giúp việc, nên họ giới thiệu chúng tôi xuống tổ dân phố vì cho rằng tổ trưởng dân phố đi sâu sát hộ dân cư. Các tổ dân phố rút cuộc cũng không nắm được những hộ gia đình có người làm thuê. Vì vậy cuộc nghiên cứu này được thực hiện thông qua mạng lưới phi chính thức - người nọ biết người kia và giới thiệu cho nhóm nghiên cứu. [2, tr.265]

Vậy, ai có trách nhiệm đối với việc thuê mướn trẻ em lao động giúp việc gia đình? Thực tế điều tra cho thấy rằng: Không có ai bảo vệ trẻ em làm thuê giúp việc gia đình.

Chúng ta đã muốn "Trẻ em hôm nay, thế giới ngày mai". Chúng ta đã kêu gọi "Hãy dành cho trẻ em những gì tốt đẹp nhất". Tuy nhiên chúng ta chưa làm được nhiều cho những trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, trong đó, có một bộ phận không nhỏ trẻ em làm thuê giúp việc gia đình ở đô thị. Nghiên cứu trẻ em đi ở cho thấy: nghèo đói là một trong những nguyên nhân cướp đi những quyền cơ bản của trẻ em, như quyền được học hành, được vui chơi giải trí, được chăm sóc và bảo vệ.v.v... Một khác, trẻ em đi ở còn có nguy cơ bị nhiều hình thức xâm hại, như xâm hại lao động, xâm hại tâm lý, xâm hại thể chất và xâm hại tình dục. Vì vậy, bảo vệ trẻ em trong môi trường lao động có nguy cơ cao là trách nhiệm của mọi người chúng ta.

Như đã phân tích ở trên, hiện tượng trẻ em đi ở liên quan chủ yếu đến sự nghèo đói của gia đình trẻ. Vì vậy, giải pháp ngăn chặn lao động trẻ em là chưa thể thực hiện

dược ngay trong bối cảnh kinh tế hiện nay của chúng ta. Tuy nhiên, việc thực hiện tối đa Quyền trẻ em, cũng như hạn chế tối thiểu sự lạm dụng Quyền trẻ em là điều cần làm hiện nay. Dưới đây một số các giải pháp đáng được quan tâm đối với trẻ em giúp việc gia đình:

1. Nhà nước cần ban hành các văn bản pháp quy để bảo vệ trẻ em lao động sớm và có các chương trình hỗ trợ kinh tế cho các hộ gia đình nghèo ở nông thôn.

2. Chính quyền cấp phường, xã cần nâng cao trách nhiệm quản lý nhân khẩu đối với hiện tượng di động trẻ em. Cần buộc các chủ có thuê mướn lao động trẻ em phải đăng ký hộ khẩu tạm trú cho trẻ và có trách nhiệm bảo vệ trẻ trong thời gian các em lao động tại nhà mình.

3. Các gia chủ có thuê mướn lao động trẻ em buộc phải có cam kết tạo điều kiện để trẻ giúp việc được tiếp tục học bổ túc văn hóa và tham gia sinh hoạt trong các lớp học linh hoạt trong phường. Các gia chủ phải có các hợp đồng thuê mướn lao động trẻ em dưới sự giám sát của chính quyền cơ sở.

4. Cần nâng cao nhận thức và kỹ năng ứng phó về các nguy cơ có thể xảy ra cho các em thuộc nhóm trẻ lao động giúp việc gia đình ở đô thị. Và, cần tuyên truyền sâu rộng trong toàn dân về Quyền trẻ em trên các phương tiện thông tin đại chúng. Đặc biệt là nâng cao giác ngộ cho các cơ quan hữu trách, các tổ chức xã hội về trách nhiệm thực hiện các Luật và Quyền có liên quan đến trẻ em đã được Nhà nước ban hành.

### TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. A. Bequele và W. Myere, *Điều đầu tiên và trước hết trong lao động trẻ em-Xoá bỏ những công việc độc hại*, Hoàng Tuấn dịch, ILO, 1995.
2. Nguyễn Thị Vân Anh, Lê Khanh (chủ biên) với sự tham gia của một số giảng viên khoa Tâm lý học, ĐHQGHN, *Trẻ em làm thuê giúp việc gia đình ở Hà Nội*, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2000.
3. Trần Thị Minh Đức, Nhận thức của trẻ em làm thuê cho các gia đình ở Hà Nội, *Tạp chí Tâm lý học*, số 4/2000, trang 30-34, 39.

VNU. JOURNAL OF SCIENCE, SOC., SCI., HUMAN., T.XIX, №2, 2003

### CHILDREN RIGHTS IN THE CONTEXT OF BEING HOMEWORK SERVANT

**Assoc. Prof. Dr. Tran Thi Minh Duc**

*Department of Psychology  
College of Social Sciences and Humanities- VNU*

Children are whose biological, psychological and social features have not grown enough to become an adult. They do not being able to maintain their independent life. Children have their special rights, which are institutionalized into laws and policies.

Our research which has been carried out on the basic of surveying on 219 children (mainly female children) who are working as housework servants for families in Hanoi and the analysation of some articles in the Law on Protection, Care and Education of Children and the International Convention on the Rights of the Child have indicated that the attention of the society has not been paid to whether or not children of this category (the Oshin) have sufficiently enjoyed their rights,

Employing child labour is the violation the basic rights of children as well as an indication the low social status of children. Employing child labour may cause serious mental and physical injuries for children; and as consequence, it nurtures the violent attitude and behavior of children.

In the end, who has the responsibility for these children who are employed as housework servants? The practice of the survey shows that: nobody protects children who work as housework servants.